

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: **DUMINEC'A.**

PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr. " " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " " pe 1/2 a. 7 fr.	PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contiene cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.	Corespondentiele sê se adreseze la Redactiunea dela „Biseric'a si Scól'a.“ Êr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.“
--	---	--

Cris'a economica si poporul nostru.

Pana la anulu 1882 tiér'a nóstra a inregistratu unulu dupa altulu 10 ani rei, cari, precum se scie, au consumatu, si facutu se tréca in mani streine multa avere romanésca. Anii 1882 si 1883 au fost doi ani buni. Pamentulu a roditu, si tiér'a avendu esportu, productele nóstre au avutu pretiu. Anulu 1884, in ceea ce privesce rodulu, ar fi fost, cum ar fi fost; dar concurenti'a, ce o-a intempinat bucatele nóstre pre pietiele streine ne-a strepusu in o crisa economica, ale carei consecintie de buna seama le vom semti multa vreme, si cari ne vor dá fórte multu de ganditu.

Nu incape nici cea mai mica indoiéla, crisa o semte intréga tiér'a. Mai greu apésa ea inse asupra omului cu mai putiena putere. Omulu cu agonisita mai multa, cand vinu asupra lui daune, le póte suportá mai usioru, pentruca are si ce perde, si are, si ce se-i remana. Omulu, carele are putienu, perde de regula in timpu de crisa totulu, si remane proletariu.

Poporul nostru inca in anulu 1863, in asia numitulu anu de fómete s'a incurcatu in datorii cu cele mai grele conditiumi, intre cari si conditiunea de a plati in solidaritate.

Fara a fi potutu depurá detori'a din acelu anu au venitu apoi asupra lui 10 ani rei, cari au inghitu multa avere romanésca.

Tieranii, cari au potutu se-si sustiena averile si in acei ani rei, au remasu inse incarcati cu datorii, ér cei doi ani buni din urma abia au produsu atât, cât bietii ómeni se-si póta acoperi unele lipse mai întetitorie.

In o astfelu de stare situatiunea este cu atât mai grea, cu cât anulu curentu dupa repórtele, ce vinu din tóte partile despre starea semanaturiloru nu promit multa. A umblatu, si continua a umblá unu timpu straordinariu, carele nu este favorabilu desvoltárii mai manóse a cerealeloru, si cu atât mai putienu economiei de vite.

Grea situatiune grele timpuri!

Ei bine, dar ori cât ar fi de grele, trebuie se traimu, si inca detorintia avemu, cá se traimu nu numai de astadi pre mane, dar trebuie se ne si desvoltám, si se ingrijimu a ne creá si unu viitoriu mai bunu.

Spre scopulu acest'a, marturisimu, nu ne este nimicu favorabilu, dincontra, se pare, ca tóte ne sunt nefavorabile. Avemu multi dusimani afara de corpulu nostru, dar voindu a fi drepti, trebuie se recunóscemu ca multi dusimani avemu si in sinulu, in inim'a nóstra.

Cris'a economica, dupa cum vedemu, ca se desvolta, nu este o stare trecetória, ci asia se vede, ca va fi de durata mai indelunga. Dovéda despre acést'a este, ca nici in pretiulu cerealeloru, nici in pretiulu viteloru nu s'au intemplatu schimbári; din contra pretiurile continua a remané si mai departe aceleasi, precum au fost in tómn'a trecuta, ér in ceea ce privesce intrebarea, ca óre avé-va tiér'a nóstra esportu, seau nu, in cursulu anului curentu, pana acum inca nu se póte calculá cu positivitate.

Timpurile de crisa in economia sunt a se asemená cu timpurile de furtuna. Omulu in timpulu de crisa deci trebuie sê se retraga, cá se afile pace in adapostulu, ce i-lu da cas'a si agonisit'a lui de mai nainte.

Acésta casa la poporul nostru din nefericire este slaba si agonisit'a este putiena. Elu de presente nu se scie impacá cu situatiunea, ce i-o a creatu timpulu, in carele traimu. De aci provine, ca vedemu la unii dintre tieranii nostri aplecarea d. e. spre betia si alte vitie.

Acésta aplecare nu provine din sburdalnicia, ci mai multu din necazu si din desperatiune.

A ingrijí de tieranu si de sustienerea lui este un'a din detorintiele principale ale inteligentiei. Inteligenti'a romana, multa putiena, cáta o avemu, póte indepliní acésta chiemare, in casulu, cand ea va luá caus'a la sufletu si organisandu-se se va pune la panda.

De o organizare noua, noi celu putien credemu, nu este atât'a trebuintia, pre cât este de mare lips'a,

cá se desvoltámu organismulu, ce-lu posedemu in biserica si in scóla.

Suntem astadi restrensi aci, se ne scimu aflá deci in acésta situatiune, si prin biserica si scóla se ferimu poporul de consecintiele crisei.

Am atinsu de nou acésta imprejurare, si marturisimu o am facutu indemnatu de unu puternicu motivu. Am observatu adeca, ca ómenii nostri toti facu ce potu in biserica si scóla; dar se ne fia permis a amintí ceea ce am esperiatu, si anume, ca pareca nu suntem cu tóta inim'a la lucru in biserica si in scóla. —

De multe ori se pare, ca ne sbóra gandurile pre alte terene, cari ne paru dóra mai manóse, si dóra mai usioru ducetórie la scopu. Nu-i vorba si pre alte terene avemu multe si mari detorintie; dar inzadar, ori ce ar face omulu, si ori cum s'ar sbate, credinti'a nóstra este, ca numai atunci este munc'a mai productiva, cand se apuca de lucruri, cari lu-potu conduce mai usioru la rezultate vediute.

Visitatiunea canonica a Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu Ioan Metianu, intreprinsa in serbatorile Rosalieloru din anulu curentu.

Cu privire la visitatiunea canonica intreprinsa in serbatorile Rosalieloru din anulu curentu de catra Pré Santi'a Sa, parintele Episcopu Ioanu Metianu unu corespondentu alu nostru ne scrie urmatóarele:

Primirea solemnă si ovatiunile manifestate pretutindenea din partea poporului sunt barometrulu semtieminteloru de bucuria si gratitudine, ce au caracterisatu totdeun'a poporul nostru facia de archipastorii ei si cu deosebire cand a potutu avé parte de binecuventarea archipastorésca chiar la vetrele strebune.

In calatori'a catra Sieitinu P. S. S. a fost bineventatu langa cas'a comunala din Pecie'a prin dlu notariu Petroviciu, carele asceptá aici pre Pré Santi'a Sa insocitu de intréga inteligenti'a si de unu numeru mare de poporu, ér langa scóla fú bineventatu de catra preotulu Demetriu Pop'a. Apoi continuà calatori'a, insocitu de unu lungu siru de calareti si de o multime de trasuri din Pecie'a pana la hotariulu Semlacului.

Aici la hotariu asceptau pre P. S. S. unu insemnatu numeru de preste 300 de ómeni, calareti si in trasuri, in frunte cu preotimea si alti onoratori mireni, intre cari am vediutu si pre pretorele cercualu. Dela hotariulu Semlacului pana la hotariulu Sieitinului P. S. S. fú insocitu de unu imposantu banderiu formatu de calareti din Semlacu si de o multime de trasuri.

La hotariulu Sieitinului P. S. S. fú intempinatu de o multime de poporu si bineventatu prin preotulu Teodor Popoviciu. Dupa discursulu parintelui T. Popoviciu, insocitu de urári de „se traiésca“ Pré Santi'a Sa, intre bubuitulu trascuriloru si sunetulu clopoteloru dela biserica nóstra si cea greco-catolica merse spre comuna, unde fú intempinatu de ceealalta multime de poporu, care se postase de-a lungulu stra-

dei pana la biserica in o forma impunatória si anume betranii de partea de catra campu, dupa ei veniau barbatii si tenerii, apoi tenerimea scolaria cu invetiatorii, ér de partea catra biserica o multime de fete imbracate in haine albe si cu buchete de flori in mana. Inaintea casei preotului Teodor Popoviciu ér unu imposantu arcu de triumfu cu inscriptiunea: „Bine este cuventatu celu ce vine intru numele Domnului.“

Pré Santi'a Sa merse indatu la biserica, si nefiend biserica nóstra din Sieitinu la timpulu seu santita prin archiereu, ci numai dupa renduiél'a, prescisa pentru presviteru, — Pré Santi'a Sa mai antaiu santi biserica, apoi celebrà sant'a liturgia cu mare asistentia.

La finea santei liturgii Pré Santi'a Sa tienù o cuventare, intocmita dupa giurstările locale si dupa necessitátile poporului nostru, in carea intonà cu deosebire importantia bisericea, cá organismu intru desvoltarea si inaintarea poporului, precum si missiunea bisericea in timpulu de facia de a luminá pre poporu, a-lu inarmá cu lumin'a si cunoscintiele necesarie spre a poté progresá pre tóte terenele vietii indemnandu pre credintiosi la pazirea legii Domnului si la cultivarea virtutiloru crestine.

Dupa terminarea servitiului divinu P. S. S. primè deputatiunile, anume din partea comunei politice, din partea comunei bisericesci si din partea comunei greco-catolice din locu. Apoi cercetà scólele, tienù esamenu cu elevii, si impartà premii scolariiloru diligentii.

La prandiulu datu de comun'a Sieitinu tienutu in unu pavilonu de véra arangeatu anume spre scopulu acest'a in curtea parintelui Teodoru Popoviciu participara pre langa Pré S. Sa cam 50 de persóne, intre cari am vediutu si pre proprietariulu de pamentu, pretorele cercualu si alti onoratorii. Cu acésta ocaziune s'a toastatu pentru Maiestatea Sa, pentru Pré Santi'a Sa, pentru comun'a bisericeasca, pentru proprietariulu de pamentu si pentru preotimea locala si altii. —

Dupa prandiu Pré Santi'a Sa, insocitu de unu lungu siru de calareti si multime de trasuri calatori la Semlacu, unde lu-acceptá pretorele cercualu cu toti fruntasii comunei si cu tóta inteligenti'a si preotii celorlalte confessiuni, si o multime de poporu, unde pre langa pretorele cercualu P. S. S. fú bineventatu in numele poporului prin unu framosu discursu, tienutu de judele primariu Nicolau Giuleanu din Semlacu.

Primirea in Semlacu a fost din cele mai imposante. Poporul intregu era postatu in strad'a principala pre ambe partile. Pré Santi'a S'a inaintá printre poporu intre bubuitulu trascuriloru si sunetulu clopoteloru dela tóte 4 bisericile pana la biserica nóstra, unde lu-intempinà preotimea imbracata in ornate, si cu santele icóne.

In Semlacu oficià P. S. S. vecerni'a dupa tipiculu Rosaleloru apoi tienù o cuventare, in carea accentuà cu deosebire iubirea deaprópelui si bun'a intielegere dintre credintiosi atât intre sene, cât si fa-

cia de celelalte confessiuni colocuitorie, la ingrigirea de cresterea tenerimei si altele.

Dupa servitiulu divinu Pré Santi'a S'a cercetá ambele scóle ale nóstre, apoi pre onoratorii comunei, si infine participá la o productiune bine succésa a corului vocalu din Semlacu, care face onóre membriloru acestui coru si mai alesu judelui N. Giuleanu, si conducetoriului, dlui invetiatoriu Rosiu.

A dou'a di de Rosalie calatori Pré Santi'a Sa la Cianadulu magiaru.

In trecere spre numit'a comuna la hotariulu Nadlacului lu-acceptá tóta inteligenti'a, preotii si fruntasii nostri si o multime de poporu din opidulu Nadlacu. Aici fu bineventatu P. S. S. de catra preotulu Vincentiu Marcovicu in numele poporului.

In Nadlacu P. S. S. de asta data nu se retienú deóorece acésta comuna o-a visitatu in anii de mai nainte; ei insotitu de unu banderiu frumosu de calareti, de inteligentia si multime de poporu din acésta comuna intre sunetulu clopoteloru si bubuitulu trascuriloru continuá calea spre Cianadulu magiaru.

La hotariulu acestei comune lu-acceptá inteligenti'a din localitate si o multime mare de poporu. Aici presiedintele comitetului parochialu, economulu I. Lutiai oferí Pré Santiei Sale trasur'a sa cu 4 cai de o frumsetia rara.

Dupa vorbirea de primire si dupa respunsulu P. S. S. conductulu se indreptá spre comuna, unde pre strada lu-acceptá intregu poporulu cu o bucuria si insufletire ce nu se póte descrie, produsa prin sosirea Pré Santiei Sale.

Intre sunetulu clopoteloru si bubuitulu trascuriloru P. S. S. merse la biserica, unde cu numerosa asistentia celebrá sant'a liturgia; apoi tienú o cuventare catra poporu, in carea in limb'a lui, in o limba intielésa de toti, indemná pre credintiosi la perseverarea in virtutile crestine, la cultivarea acestor'a, si la ingrijire de educatiunea tenerimei, cá unicele medicóce, ce conducu pre singurateci si pre popóre la fericare. —

Dupa servitiulu divinu Pré Santi'a Sa trecendu pre langa biseric'a serbésca din acésta comuna, fu rugatu de catra preotulu si fruntasii parochiei serbesci, cá se intre si in biseric'a loru si se-le impartásiésca binecuventarea sa archierésca.

Pré Santi'a Sa indeplini cu tóta bunavointi'a acésta dorintia a coreligionariloru serbi, si intrandu in biserica le tienú o cuventare, in carea ii-indemná a pazi legea Domnului si principiile credintiei biserice, apoi intoná bun'a intielegere intre bisericile sorori si intre credinciosii acestoru biserici.

Dupa acést'a cercetá scólele nóstre, precum si pre onoratorii din comuna.

La prandiulu, arangeatu in unu pavilionu de véra, anume ridicatu pentru acésta ocaziune in curtea parintelui Dionisiu Lutiai—de catra celu dantaiu atelieru din Macau—ceeace dovedesce si mai multu iu-

birea si alipirea credinciosiloru nostri din Cianadu catra P. S. S. si catra biseric'a strebuna — au participatu cam vr'o 50 de persóne, intre cari am vediutu pre preotii si onoratorii din Nadlacu, pre pretorele cércualu, notariulu publicu si alti onoratorii din Macau.

La prandiu am auditu mai multe toasté frumóse si bine succese, dintre cari notezu toastéle ridicate pentru Maiestatea Sa, pentru guvernulu tierii, pentru Pré Santi'a Sa, precum si toastulu tienutu pentru poporu.

La órele 5 dupa amédi Pré S. Sa reintórse la Aradu insocitu de urári de „se traiésca“ din partea poporului din comunele cercetate, asupra carui'a a lasatu impressiunea ce o lasa parintele celu bunu filorlu sei.—

Sum siguru, dle redactoru, ca acestu poporu in veci nu va uitá pre Archipastoriulu seu, si totdeuna se va silí a preface in fapte invetiaturile si sfaturile parintesci audite cu acesta ocaziune in instructivele cuventári ale Pré Santiei Sale.

Unu participante.

* * *

Unu alu doilea corespondentu alu nostru ne serie despre visitarea comuneloru Ciciru, Mandrulocu si Sambateni urmatórele :

Traiescu de multu in mediloculu poporului, dar n'am vediutu nici odata atát'a insufletire precum am vediutu in diu'a, cand poporulu nostru a vediutu in mediloculu seu pre Archipastoriulu, despre carele astadi fie care din noi este convinsu, ca traiésce numai pentru biseric'a si poporulu seu. O astfeliu de insufletire se póte vedé, se póte semtí, dar nu se póte descrie. Me voiu margini deci a schitiá numai pre scurtu cele ce le-am vediutu in acésta di.

Marti deminéti'a la órele siese Pré Santi'a S'a a fostu intempínatu la hotariulu comunei Micalac'a de catra poporulu din acésta comuna, carele audindu de trecerea Pré Santiei Sale catra Ciciru s'a grabitu a-lu intempíná, si prin unu cuventu scurtu, dar binesemtitu, rostitu de preotulu Ioan Cióra dete espresiune sentiementeloru de iubire si alipire catra Pré Santi'a Sa, si cerú a-i impartási binecuventarea archierésca. Pré Santi'a Sa respundiendu, multiemi poporului pentru sentiementele manifestate, si implorandu binecuventarea Ceriului asupra credinciosiloru nostri din comun'a Micalac'a, plecá insocitu de unu lungu siru de calareti si de o multime de trasuri din comun'a Micalac'a, intre urári de „se traiésca“ din partea poporului, ce nu mai luau sfersitu. Inaintea casei comunale erau postati scolarii din ambele scóle, ér sunetulu clopoteloru dela biserica, bubuitulu trascuriloru si poporulu, carele erá postatu de-a lungulu stradei dedeau espressinnei insemnatáti momentului.

Astfeliu fu petrecutu P. S. S. pana la otarulu comunei Mandrulocu, unde lu-acceptá unu banderiu de calareti si o multime de trasuri, indesuite de credintiosi din comunele Ciciru si Mandrulocu.

Aici P. S. S. fû bineventatu de catra dlu notariu Paul Milovanu, dandu espressiune bucuriei poporului din numitele comune de a vedé in mediloculu lui pre iubitulul seu Archiereu, o bucuria, carea precum accentuà vorbitoriulu se potentiéza fôrte multu si prin impregiurarea, ca nu se tiene minte, de cand aceste comune n'au fost cercetate de Archiereu.

Dupa unu respunsu scurtu dar petrundiotoriu Pré Santi'a Sa plecà spre Ciciru, unde ajungendu la biserică oficià servitiulu de diminétia, asistatu de catra preotimea din locu si din comunele vecine si de protodiaconulu Ignatiu Papu.

La finea servitiului Pré Santi'a Sa tienù poporului o cuventare instructiva, in carea cu elocinti'a-i cunoscuta vorbí catra credintiosi ca parintele celu bunu catra fii sei, instruandu-i asupra credintiei in Dumnezeu si dandu invetiaturi asupra tuturor ramurilor vietii.—

Dupa servitiulu divinu Pré Santi'a Sa cercetà scól'a, si tienù esamenu cu elevii, carii raspundeau cu precisiune la tôte întrebàrile puse de Pré Santi'a Sa, o dovéda de ajunsu, ca invetiatoriulu nostru din Ciciru si-indeplinesce cu scumpetate detorintiele sale.

Dela Ciciru a mersu P. S. S. la Sambateni insocitu de multime mare de poporu. La marginea hotariului asceptá pre P. S. S. unu mare numeru de calareti si o multime de poporu din Sambateni in frunte cu notariulu Nicolae Conopanu, carele in numele poporului bineventà pre P. S. S. ér dupa respunsulu P. S. S. se continua mersulu spre comuna, unde ajungendu P. S. S. la 10 óre oficià sant'a liturgia, asistatu de 8 preoti si de protodiaconulu Ignatie Papp. Cantàrile sub decursulu santei liturgii le esecutà corulu plugariloru din comun'a Cuvinu cu o precisiune, ce face onóre atât corului, cât si conducetoriului Nicolau Stefu. La finea servitiului divinu P. S. S. tienù o cuventare petrundiotoria, in carea indemná pre credinciosi la cultivarea virtutiloru crestine, prin cari omulu si-casciga siesi indestulire si fericire si aici si dincolo de mormentu. Dupa acést'a P. S. S. cercetà ambele scóle din locu, si esaminà pre scolari din obiectele de invetiamentu.

Cu acést'a terminandu P. S. S. visitatiunea in Sambateni rentórse la Mandrulocu, unde la cas'a ospitala a dlui notariu Paul Milovanu luà prandiulu, la carele participà intréga suit'a sa, preotii din locu si vecinatate, precum si mai multi onoratori.

Dupa prandiu P. S. S. seversà vecerni'a in biseric'a din Mandrulocu, la finea carei'a tienù o cuventare, in carea accentuà cu deosebire modulu, si medilócele, prin cari poporulu nostru si-ar poté eluptá o stare si o sôrte mai buna, si-ar poté luá unu aventu mai insemnatu in desvoltarea s'a pre tôte terenele. Dupa acést'a cercetà scól'a si esaminà pre scolari din mai multe obiecte. Apoi cercetà pre parochulu din locu Sigismund Bozganu, in a carui casa P. S. S. se retienù mai multu timp, conversandu cu

afabilitatea-i cunoscuta cu cei de fatia, si participandu si la ojin'a, ce se preparase in cas'a numitului parochu.

Spre séra rentórse P. S. S. la Arad, lasandu cele mai frumóse suveniru poporului din comunele cercetate, carele in veci nu-lu va uitá.

In fine nu potu retacé, cá se nu dau espressiune impressiunei generali, produse in noi toti cei din aceste parti visitatiunea canonica a Pré Santi'a Sa. Am constatatu adeca, ca Pré Santi'a Sa este unu dignitariu, carele cunósce bine firea poporului, aplecàrile, trebuintiele, si necazurile lui. De aceea cuventàrile Pré Santi'a Sa imbinandu principiile evangelice cu staréa si necessitãtiele vietii actuale producu unu efectu straordinariu, si facu in ascultatori o impressiune atât de puternica, încât potu afirmá, ca nu esista omu, carele ascultandu cuventàrile P. S. S. se nu semta puterea spiritului evangelicu, mangaiarea religiunei crestine, si se nu se întórca din biserică cu cunoscintie noue de viétia in spiritulu salvatoriu alu evangeliei lui Christos.

Insufletirea si bucuri'a poporului din Marti'a trecuta va fi, sperezu, pentru poporulu nostru unu indemn puternicu spre desvoltare si inaintare pre tôte terenele.

A fost acésta di o adeverata di de serbatóre, carea edifica si inaltia pre omu. Mai adaogu, ca la redicarea solenitãtii au contribuitu multu fruntasii comuneloru cercetate, si cu deosebire dnii notari Paul Milovanu si N. Conopanu, cari au arangiatu atât de bine primirea Pré Santi'a Sa. Timpulu inca a fost fôrte favoritoriu.

Unu martoru ocularu.

Respunsu la o corespondintia aparuta in numerrulu 55 alu diuariului „Luminatoriulu.“

In nrulu 55 alu diariului „Luminatoriulu“ s'a publicatu in estrasu o corespondentia, datata din Arad, — in carea se cuprindu cele mai grave atacuri la adres'a profesorului-diriginte dela institutul nostru pedagogico-teologicu de aici.

Corespondenti'a din cestiune in unu modu necualificabilu aserie numitului profesoru „deplina incapacitate si o necualificabila portare publica si privata,“ si apoi adaoga: „Cum póte propune moral'a, cum sustiené disciplin'a intre elevii unui institutu acél'a, carele pentru imoralitate a fost eliminatu elu insusi din acelu institutu, alu carui diriginte este astadi;“ ér mai catra capetu dechiara, ca densulu „este caus'a chiar la conviviulu incordatu intre colegii profesori dela acelu institutu.“

Cine cetesce acea corespondentia, póte vedé, ca autorulu ei atacandu pre profesorulu-diriginte, ataca indirecte institutul nostru, acestu unicu institutu superioru de cultura in diecesa, pentru a carui desvoltare si inflorire in urm'a apelului Pré Santi'a Sa dela anulu 1883, a contribuita cu atát'a insufletire

totu adeveratulu romanu din acésta diecesa, afara dóra de autoriulu respectivei corespondintie.

Daca acea corespondintia ar privi numai persón'a dirigintelui, am lasá, cá densulu sè se justifice, cum va crede. Dupace inse, precum am accentuat mai sus, acea corespondentia atinge indirecte si institutul nostru, la carele privescu cu mandria diecesanii: astfeliu onórea si reputatiunea acestui asiedimentu superioru de cultura ne impune detorint'a a ne ridicá vocea la acestu locu si a dechiará, ca neadeveruri si calumnii sunt tóte câte s'au scrisu asupra dirigente-lui institutului in acea corespondentia.

Neadeveru si calumnia este, ca densulu, cand erá teologu, ar fi fost eliminatu, càci daca se eliminá, nu se putea alege si santi intru preotu, nu se putea alege in mai multe renduri de asesoru consistorialu, de deputatu sinodalu, nu putea fi inaintatu la postulu de vicariu protopresviteralu, si cu atát mai putienu putea fi denumitu prin consistoriu de profesoru diriginte alu institutului.

Am cercetatu archiv'a institutului, si nu numai ca nu am aflatu nici cea mai mica urma de eliminare; ci toema din contra am aflatu, ca densulu cá elevu alu institutului a avutu cea mai buna portare.

Neadeveru si calumnia este mai departe, asertiunea acelei corespondentie, ca densulu ar avé „o portare necualificabila publica si privata.“

Densulu traiesce acum de multu sub ochii societátii de aici din Arad, si nu numai ca n'a potutu observá nimenea la densulu vre odata nici celu mai micu semnu din acea „portare necualificabila publica si privata“ a corespondentelui din „Luminatoriulu;“ ci toema din contra densulu se bucura chiar pentru portarea sa publica si privata de cea mai frumósa reputatiune. Toti lu-cunosecu de unu barbatu cu portare de modelu; ér din partea capului diecesei suntemu autorizati a enuciá si atestá, ca de cand functionéza cá profesoru diriginte sub ochii Pré Santiei Sale, a avutu si are portare de modelu, asia, precum doresce Pré Santi'a Sa, si cum trebue se fia, si sè se pórté unu profesoru.

Din cele dise pana aci se póte vedé de ajunsu intentiunea cea rea a corespondentului. Acést'a se mai póte cunósce de altcum si din impregiurarea, ca daca acelu corespondentu ar fi observatu vre unu reu, si ar fi avutu intentiunea si vointi'a de a-lu indreptá, —atunci cá si totu omulu, carele doresce indreptarea reului, ar fi descoperitu acelu reu Pré Santiei Sale, seau vre unui membru alu sinodului eparchialu, cu intentiunea cá se intrebe pre Pré Santi'a Sa, —si nu si-ar fi alesu o cale, prin carea se faca de vorba in lumea mare unu asiedimentu romanescu de cultura.

Au mai fost casuri, cand d. e. in apropiarea institutului s'au deschisu birturi. Indatace inse a venit vre unu astfeliu de casu la cunoscinti'a Pré Santiei Sale, s'au facutu fara intardiare pasii necesarii la locurile competente, si acelea s'au delaturatu.

Din cele dise la finea acelei corespondentie se vede inse, ca alt'a este durerea si intentiunea corespondentului: a voitu se atace cu ori-ce pretiu pre profesorulu-diriginte, ca se ajunga se vada in acestu postu de buna seama pre vre-unu protegiatu alu seu.

Este frumósa si demna de tóta stim'a orice aspiratiune si dorint'a nobila. Dnrerosu este inse pentru o societate, cand in sinulu ei se gasescu ómeni, cari facu din calumniarea altor'a scar'a, pre carea voiescu sè se inaltie pre sene, seau pre ai sei.

Cu astfeliu de maniere, despretiuite de toti ómenii de bine, nu ne vomu intari, precum pretinde interesulu comunu si multele trebuintie ale nóstre; din contra vomu slabi si ne vom instreiná totu mai tare unii de altii de ce inse se ne feréscá Ddieu!

Noi romanii si altcum suntem destulu de putieni, ne potemu usioru aflá fiecare loculu, —pentru care ne-am pregatitu, si posedemu cualificatiunea necesaria, — si fara a recurge la astfeliu de medilóce condamnabile.

Terminandu rogámu pre onorat'a redactiune a diarului „Luminatoriulu“ ca se binevoiéscá a publicá in fói'a sa acestu respunsu pentru orientarea onoratu-lui publicu, — asigurandu-o ca daca vener. consistoriu si Pré Santi'a Sa pórtá grije de cev'a, cea mai mare grije o pórtá facia de institutulu pedagogico-teologicu.

In cele ce urméza publicám dechiaratiunea membriloru corpului profesoralu dela institutulu pedagogico-teologicu, referitória la corespondenti'a, de carea am amintitu mai sus.

Aradu, 16/28. Maiu, 1885.

In numerulu 55 alu „Luminatoriului“ din an. eurentu au aparutu in estrasu dintr'o corespondentia din Arad nisce impartesiri pe cât de false pe atát de malitióse asupra „profesorului-diriginte“ dela institutulu pedagogico-teologicu de aici.

Atinsi prin asemenea impartasiri, profesorii institutului venimu a dá espresiune legitimei nóstre indignatiuni pentru atentatulu nesocotitu, ce se face onorabilitáti si onestitáti publice si private a unui colegu prea stimatu si iubitulu nostru, declarand de scornituri tendentióse tóte denunciarile cuprinse in nr. 55 alu „Luminatoriului“ relativu la conduit'a publica si privata a „profesorului diriginte“ dela institutulu pedagogico-teologicu.

**Vasilii Mangra
Romul Ciorogariu
Teodoru Ceontea
Dr. Demetriu Horvath
Dr. Petru Piposiu
Lazaru Tescula.**

Influință din partea filosofiei asupra Religiunii

seu

Factorii principali ai Teologiei moderne.

(Continuare).

III.

Schleiermacher (nasc. 1768, † 1834) celu mai nou, unu spiritu epocalu, pe acaru umeri a zacutu întréga Teologie (neconfesionala) moderna, este alu treilea si ultimulu factoru a Teologiei seclului nostru. Acést'a a trei'a forma teologica reprezentata prin Schleiermacher se numesce in generalu *Teologi'a mystica* séu *Teologi'a simțiului* si a purcesu din nisuintia, de a conservá religiunii unu terenu cu totulu caracteristicu si diferitu de lumea sciintiei si a actiunei. In acestu sensu a introdusu Schleiermacher prin euventările sale despre religiune (1799) pe insolentii culti în sanctuariulu internu alu religiunii. Religiunea este substantialu sentiementu sufletescu, séu cunosciinta de sene nemijlocita. —

Viéti'a religiósá trebue se consiste din aceea elatiune evlaviosá a inimei, in care tóte activitatile singuratice sunt respinse séu bineconservate, si sufletulu este desfacutu in o simtire nemijlocita a infinitului si eternului si a comunității sale cu elu (Reden über Religion p. 160). Firesce contemplarea este religiunii esentiala, si care se lasa stupidității, carui'a nu i-este deschisu simtiulu pentru viéti'a lumiei, pe acel'a nici cand nu-lu vom poté numi evlaviosu. Dar acést'a contemplan e numai nemijlocita observare séu cunosciinta despre fiintia generala a tóte marginitele in nemarginitulu si prin marginitul, a tóte temporalitățile in eternulu si prin eternulu. Acést'a a cautá si aflá in tóte fiintiele si variatiunile, in tóte activele si pasivele, — a avé si cunósce viéti'a numai in simtirea nemijlocita a acestei fiintie generale, acést'a e religiune. Satisfacerea ei este, unde afa ea acést'a, unde se ocultéza acést'a, acolo este pentru ea retinere si infricosiare, trebuintia si mórte. Si asia ea este firesce o viétiá in natur'a infinita a intregului, in unulu si in tóte, in Ddieu si pe Ddieu in tóte. Dar sciintia séu cunosciinta nici a lumiei, nici a lui Ddieu ea nu este, ci acestea ea numai le recunósce, fara de a fi; i-este ei si o misicare si destainuire a nemarginitului in marginitu, care ea ér o vede in Ddieu si pe Ddieu in ea. Totu asia se reportéza ea (religiunea) cu invetiatur'a moralá, sciintia actiuniloru. Si acést'a voesce singuraticulu actiuniloru si produceriloru omenesci a-lu tiené separatu in mentiunea sa si a-lu compune intr'unu intregu fundatu si intemplatu in sine. Dar evlaviosulu nu scie cá atare nimicu despre acést'a. Elu privesce de buna séma actiunile omenesci; dar elu cauta, si vede in tóte aceesi, adeca lucrările din Ddieu, eficacitatea lui Ddieu in omu. Nu altcum se reportéza religiunea cu insasi actiunile. Moralitatea este altceva ca pietatea. Si acést'a are o parte pasiva; ea ér apare cá unu devotamentu, cá unu „a te lasá miscatu“ de intregulu, carui'a omulu sta opusu, pe cand aceea (moralitatea) se arata totdeun'a numai ca atacatória acestei'a (a pietății), ca o miscare de sine. Moralitatea dara aterna cu totulu de consciintia libertății, pietatea din contra nu este de feliu legata de partea acestei esistintie, ci se misca in sfer'a contraopusa a necesității, unde nu apare actiunea propria a singuraticului. Asia dara totusi sunt ambele diferite de olata, si déca religiunea petrece cu placere la ficcare actiune din Ddieu, la ficcare activitate, prin care se descopere nemarginitulu in marginitu, apoi ea totusi nu este insasi acést'a activitate. Ea dovedesce terenulu ei propriu si caracterulu ei propriu numai prin aceea, cá ea iese cu totulu afara atât din celu alu sciintiei cât si din celu alu pracesi, si punendu-se langa ambele, se umple campulu comunu pe deplinu, si natur'a omenésca de-

vine din acést'a parte completa. Religiunea se arata ca o necesara si nedispensabila a trei'a catra cele dóue (moralitate si pietate), ca o sótia firésca naturala a loru, egala in marire si in demnitate. Déca nu vom récósce religiunea cá a trei'a, atunci celelalte dóue, sciintia si actiunea, asia se despartu de olalta, încât unitatea nu o observámu. Adeverat'a sciintia este contemplatiune perfecta, adeverat'a praca este cultura si art'a propusa de sine, adevrata religiune este sentiementu si gustu pentru nemarginitele.

Déca omulu in unitatea directa a contemplatiunei si a sentiului nu devine un'a cu universulu, atunci elu remane in eternu despartitu de elu. Sentiulu, încât esprima in modulu descriu comun'a fiintia si viétiá a nóstra si a universului, încât noi posedemu momentele singuratice a acelu'a ca o operare a lui Ddieu in noi prin universu,— este pietatea nóstra, si ce resulta singuratice cá apartinétore in acestu rendu, aceste nu sunt cunosciintiele nóstre, séu obiectele cunosciintiei nóstre, nici operile si actiunile nóstre, séu diferitele teritóre ale actiunei nóstre, ci sunt numai sentiementele nóstre si influințările universului. (Reden über Religion p. 59, 77, 163, 32, 201). Este legatur'a generala cu lumea, carea numai prin simtiu este posibilá.—

Acést'a directiune religionara este eminaminte mystica, dar este escusabila, déca vom luá in consideratiune imprejurarea, cá preste tot luat: *tóte inimile si caracterele adevratu religiósé se distingu prin o colóre mystica*. Acést'a directiune religionara stându in coerintia interna si cu filosofi'a timpului tradéza pe discipululu lui Plato si Spinoza. Schleiermacher stá cu totulu pe transitiunea dela idealismulu subiectivu a lui Fichte la idealismulu obiectivu, pe care Schelling la introdusu dupa predecesiunea lui Spinoza, si acést'a positie mijlocie intre filosofi'a cunosciintiei de sine si filosofi'a absolutului a executatu-o elu in dialectic'a sa. De aceea relatiunea sa caracteristica cu Schelling. Precum acést'a unitatea primitiva a idealului si realului, spiritu si natur'a a cuprinsu-o in idea obiectiva a absolutului, asia Schleiermacher afla pentru aceea, ce se lamuresce in omu cá lumea cugetarei si actiunei, unitatea primitiva in religiune si in imediatatea simtiului ei. Pe langa tóta mystic'a inse substantialulu este totu aceea opiniune universalá, care diace cá basa atât „euventariloru despre religiune“ cât si filosofiei speculative; diferintia numai ca la Schleiermacher preponderéza mai vertosu partea subiectiva, universulu si eu-lu suntu cele dóue potentii, in jurulu caror'a tóte se invertescu. Aceste inse paru a fi cele dóue parti a pantheismului idealisticu ¹⁾ la

1) Pantheismulu si Theismulu sunt dóne idei, cari de si in sine analóge, totusi in desvoltarea loru observámu óre-care diferintia intre sine. Theismulu in generalu insémna credintia in Ddieu, cu deosebire credintia unui Ddieu viu, cá creatorulu si guvernatorulu lumiei. Pantheismulu inse este ace'a parere teosofica, care identifica pe Ddieu cu lumea. Numirea pantheismu insémna mai vertosu o parere, care esprima, cá Ddieu este tóte (*θεός-παν*), cá afara de Ddieu nu este nimicu, cá asia dara si ideia despre o lume esistinda afara de Ddieu este de abandonatu. — Esentialulu pantheismulu se cuprinde mai vertosu in aceea, cá tóte aparintiele lumiei le readuce la o unitate, care trebue sé se intieléga nu cá despartita de lume, ci cá in insasi lume zacenda unitate, si cá acést'a unitate este dédreptulu a-se luá cá absolutulu, preste care un ce mai superioru este inengetabilu. — Panteismulu a purcesu pe dóue căli: este pre de-o parte productulu unui simtiu mysticu-religiósu; aceea dorintia intensiva, care este caracteristic'a inimei religiósé fórte agitata, de a-se pune in cea mai posibilá referintia intima cu divinitatea, si a contopi încât e posibilu eu-lu individualu in divinitate. — Ceealalta cale, in care s'a escatu panteismulu, este nisuintia dupa unitatea cunosciintiei filosofice. Directiunea pentru de a aflá pentru tóte obiectele o unitate de principii.

Fiindcă in realitate exista numai theismu si atheismu, asia numirea pantheismu este introdusa mai multu numai cá unu nemu ironicu si nu este de feliu o mascata negare materialistica a Theismului.

care Baur reăduce întrég'a filosofie mai nouă. Acel'a (Baur, Kirchengesch, des 19 Jahrh. p. 68) potù dreptu aceea se încépa discutiunile sale asupra cuventarilor lui Schleiermacher cu observarea, ca panteismulu (idealisticu) si-a capetatu marea sa insemnatate pentru consciint'a timpului mai multu prin religiune decât prin filosofie. Insemnatatea „cuventarilor despre religiune“ va consistá dupa partea a-cést'a din aceea, că opiniunea panteistica mai nouă, a reădusu la onóre religiunea despretiuita de deismulu ²⁾ lamuritu in seclulu trecut. Baur intr'adeveru pune insemnatatea efectiva a acestei scrieri numai numai intr'aceea, ca ea a infatisiatu religiunea cá unu elementu esentialu a vietiei spirituale, a consciintei omenesci. „Dies hatte auch die Philosophie nicht gethan, da ihr Beziehung zur Religion nur darin lag, dass sie das Absolute, um dessen Begriff es ihr zu thun war, unter den objectiven Gesichtspunct der Idee Gottes stellte. Es ist diess durch Schleiermacher geschehen, und die eigenthümliche Bedeutung seiner Reden über Religion besteht demnach darin, dass er die ihrem substanzialen Mittelpuncte entrückte Religion demselben zurückgab, die Religion als das kennen lehrte, was sie an sich ist, in ihren wesentlichen unzertrenlichen Beziehung zum Bewusstsein des Menschen überhaupt.“ Pe langa acea Schleiermacher n'a avutu altu scopu, decât restaurarea credintiei vechi religiöse. Nici in esternitatea dogmeloru si a sistemeloru nici in eternulu bisericeii n'a potutu elu se cunósca fiint'a interna a religiunei: „Alle wahrhaft religiösen Menschen sollen das, was man gemeinhin die Kirche nennt, sehr nach seinem Werth, d. h. eben nicht sonderlich hoch zu schätzen gewusst haben. Die Kirche wird dem Menschen um so gleichgültiger, je mehr sie zunehmen in der Religion, und die Frösten sondern sich stolz und kalt von ihr aus“ (Schleiermacher Werke I. p. 328—331). In adeveru elu resucí referint'a religiunei positive catra cea naturala, asia precum a cuprins-o lamurirea, declarandu pe aceea pentru formele determinate, sub cari religiunea trebue să se represente, ér asia numit'a religiune naturala din contra a declaratu-o de nedeterminata, de o ideia vana, carei'a in realitate nimicu nu-ii corespunde. Dar acésta resucire nu difere intru nimicu de opiniunea religionara a filosofiei speculative.

(Va urmă.)

D i v e r s e.

* *Chorulu plugariloru din Cheresigu* sub conducerea intemeiatoriului seu dlu Ioan Albu adj. not. acolo, a executatu a dóu'a di de Rosalie ceremoniele s. liturgii in bisericeii catedrala gr. or. din Oradea-mare. — Desteritatea cu care s'au executatu cantarile, a suprinsu pe toti procurandu-le o deosebita placere. — Lauda si recunoscintia merita dlu Albu impreuna cu bravii nostri tierani din Cheresigu, cari intr'unu timpu fórte scurtu sciura formá primulu choru de plugari la noi in partile bihorene. Ii dorimu cât mai multi imitatori in acestu ramu alu progresulu culturalu. P. I.

²⁾ Deismulu-theismu, dar dupa limbagiulu scólei lui Kant unu contrastu determinatu a acestui'a. Esprimandu ambele contrastulu cu atheismulu si pantheismulu si sustienendu ideea unui Ddieu transcendentu (de dincolo), compunu intre sine éra-si contraste in cuprinderea referintiei Ddieului transcendentu catra lume.— Pre cand teismulu pretinde o referintia via a lui Ddieu catra lume, adeca s. e. revelatiune, minuni, profetie etc., deismulu rumpe acésta referintia si néga o influintiare via a lui Ddieu asupra lumei si face pre Ddieu in o ideia desiérta-abstracta.

In imposibilitatea de a mijloci ambele aceste pretensiuni spre o unica sistema universală, remane deismulu unu sistemulu filosoficu necompletu fara valóre durabila. Deismulu formá o remarcabila fasa de desvoltare in Angli'a in secl. 17 si 18, aceea directiune spirituală, care in Germani'a s'a ivitu sub numirea „rationalismu.“

† *Necrologu.* Cu inima franta de dorere, venim a aduce la cunoscintia on. publicu cumea, tenerulu si colegulu nostru **Alesandru Ionescu** preparandu de calu IV-lea la inst. pedag.-teol. din Aradu, nascutu in comun'a Dragsin'a comit. Temisiului; fiindu cuprinsu de unu morbu repentinu in etate de 19 ani, a reposatu in Domnulu 11 Maiu la 10 óre a. m. lasandu in celu mai mare doliu pe iubit'a sa mama si un'a sora. Remasitiile pamentesci s'au pretrecutu la locul de odichna in 12 Maiu v. la 3 óre d. a. in cimiteriulu din Arad-Perneav'a; éra servitiulu funeb-ralu s'au celebratu de catra rev. dnu Paul Tempea si rev. dnu Gavriil Bodea, asistandu la inmormentare On. corpu profesoralu cum si intréga tenerimea pedagogica si parte dintre teologi si inca unu numerosu publicu i-au datu salutarea cea din urma. Dandu si noi espresiune semtieminteloru nóstre de condolintia, dicemu: Se-i fie tierin'a usióra si memori'a eterna! Colegii.

* *Multiemita publica.* In caus'a inmormentarei colegulu nostru **Alesandru Ionescu** preparandu absolventu, din lips'a de medilóce materiale ale mamei sale, aducenduli-se la cunoscintia onor. dni aci indicati, au binevoitu a contribui oferte dupa potintia. Deci, atât din partea mamei defunctului, cât si din a colegiloru sei, li-esprimamu profunda multiemita, pentru bunavointia, si adeca dnii **Dr. Atanasiu Siandoru** prof. pens. 2 fl. **Ioan Russu** prof. pens. 1 fl. **Paulu Tempea** prof. 1 fl. **Dr. Georgiu Pop'a** refer. consist. **Teodor Ceontea** prof. **Augustin Hamsea** ases. ref. consist. **Dr. Demetriu Horvatu** prof. **Dr. Petru Piposiu** prof. **Demetriu Bonciu** not. publicu reg. si consiliariu reg. **Lazar Ionescu** fiscu comit. câte 1 fl. si **David Nicóra** cu 40 cr. la olalta 11 fl. 40cr. — In numele mamei defunctului. Arad in 19 Maiu v. Colegii.

* *O descoperire dintre cele mai insemnate.* Langa satulu copt Karnac, la nord de Teba (astadi Deir-el-Bahari) s'a facutu o descoperire dintre cele mai insemnate pentru istori'a religiuniloru. Lueratorii, daramandu o casa dintre cele mai vechi, au gasitu in nisce firide facute de zidu, o cantitate mare de papirus demotice, copte si grece, fórte bine conservate si dand amenuntele cele mai complete asupr'a inmormentariloru, proceseloru pentru furare de cadavre, cesiuniloru de proprietate, etc., si facend pe langa acést'a a-se cunósce că cas'a in cestiune este cas'a unei familii de *Hi-mu séu sioachiti* (preoti aruncatori de apa), din cari papirus, tramise anulu trecutulu la muzeulu din Louvre si traduse de d. Eugéne Révillont, se póte vedea di cu di, viét'i'a intima in timpu de patru-spredece secole.

C o n c u r s e.

Conform decisului Ven. Consistoriu diecesanu dto 1. Martie 1885. Nr. 898. B. prin acést'a se escrie concursu pentru ocuparea postulu de capelanu temporalu impreunatu cu postulu invetiatorescu din comun'a bisericeasca ort. romana **Arad-Gaiu**, cu terminu de alegere pe **Duminee'a** din **30 Iuniu v. 1885.**

Emolumintele sunt:

A) Din parochia.

1) jumetate din venitele stolari si birulu usuatu dela 140 numere de case, cari tóte la olalta pretiuite in bani „conform §-lui 13 din regulamentulu pentru parochii“ represinta o suma de minimum 330 fl. ér jumetate voru fi a-se dá neputinciosulu preotu **Demetriu Misiciu** cât va fi in viétia.

B) Ca invetiatoriu.

2) Salariu anualu 300 fl. v. a. din care suma 100 fl. se platesce prin orasiulu lib. reg. Arad, ér restulu se incaséza din arunculu ce se face asupra credinciosiloru din comuna.

3) 4 orgii lemne din cari are a-se incalzi si scól'a, pretiuite in bani 40 fl.

4) Cortelu liberu cu gradina mare, pretiuitu in bani 80fl.

5) Ajutoriulu ce se speréza dela fondulu preotiescu diecesanu.—

Tóte aceste beneficii, — conform §-lui 14 din Reg. pentru parochii — corespundu dotatiunei prescisa pentru parochii de clas'a a dóu'a.

Dela recurrentii se recere cualificatiunea prescisa pentru parochii de clas'a a dóu'a, nu altcum si cualificatiune invetiatorésca, avend recurrentii a-se presentá pana la alegere in vre-o duminica ori serbatóre la s. biserica pentru a-si aretá desteritatea in cele bisericesci.

Tot odata se insémna, ca pentru cantoratulu bisericescu va avea a-se ingrigi singuru alegandulu capelanu invetiatoriu.

Recursele ajustate conform Stat. org. si Reg. pentru parochii adresate comitetului parochialu sè se tramita subscrisului adm. protopop. pana in 29. Iuniu a. c. la Curticiu.

Arad-Gaiu, din siedinti'a comitetului parochialu tienuta la 28. Aprilie v. 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: MOISE BOCSIANU, adm. protopresviteralu alu Aradului.

—□—

Se escrie concursu pentru indeplinirea definitiva de invetiatoriu la scól'a a II-a gr. or. din comun'a Apateu, cottulu Aradului protop. Ienopolei, cu terminu de alegere pe 29. Iuniu 1885. st. v adevca pe diu'a SS. Apostoli Petru si Pavelu.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: 1) In bani gata 300fl. 2) 12 orgii de lemne, din care are a se incaldi si localitatea de invetiamentu, 3) pentru conferintia 10fl. 4) dela inmormentari unde va fi poffitu 50cr. 5) cortelu liberu cu gradina de legumi.

Dela recurrentii se cere de produca atestatu de botezu ca sunt romani gr. or. testimoniu de cualificatiune invetiatorésca, si esamenu din limb'a magiara, apoi sè se presentá in vre-o Duminica ori serbatóre in s. biserica din Apateu pentru a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Recursele astfelu instruite si adresate Comitet. par. din Apateu, sunt a-se trimite P. On. Domnu Mihaiu Sturz'a insp. cerc. de scóle in Seprós, pana in 24. Iuniu 1885 c.v. Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: MIHAIU STURZA, m. p. insp. de scóle.

—□—

Pentru ocuparea postulu vacantu de invetialoriu la scól'a gr. or. rom. din Sinersigu, in protop. Lugosiului, se escrie concursu cu terminu de 30 de zile dela prim'a publicare a acestui concursu.

Emolumintele sunt 104 fl. salariu in bani, 15 meti grâu, 12 meti cucuruza, 4 jugere pamentu aratoriu, 6 fl. scripturistici'a 8 fl. conferintiele, 6 stengeni de lemne, din care are a se incaldi si scól'a, cortelu liberu cu gradina.

Recurse se primescu numai dela preparandi absoluti si au a fi instruate conformu presciseloru, a se adresá catra Comitetulu parochialu gr. or. din Sinersigu si a se espedá Rev. Dnu Georgiu Pesteanu protop. in Lugosiu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Dlu protop. si insp. scol.

—□—

In urmarea ordinatiunei V. Consistoriu eparchialu de dto 31 Ian. a. c. nr. 520, pentru alegere de parochu definitivu pe parochi'a de clas'a a dóu'a din opidulu Ciab'a,

comit. Bichisiului, protop. Chisineului, prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe duminéc'a din 2 Iuniu st. v. a. c.

Emolumintele sunt:

1) Casa parochiala cu doue chilii, camera si gradina de legumi.

2) Pamentu aratoriu 27 jugere.

3) Dela orasiu pentru deputatu de lemne 30 fl.

4) Venitele stolare si birulu usuatu.

Emolumintele acestea dau anualminte sum'a de 600 fl.

Recurentii sunt avisati, ca recursele ajustate conf. stat. org. si adresate comitetului parochialu pana la 25 Maiu v. a. c. se le substérna P. On. Dnu protop. tract. Petru Chirilescu in Kétegyháza, ér in vre-o duminica séu serbatóre sè se presenteze la s. biserica din locu spre a-si aretá desteritatea in cele bisericesci.

Se obsérva ca recurrentii cu cualificatiune de clas'a prima vor fi preferiti.

Datu din siedinti'a comit. par. din Ciab'a, tienuta la 28 Aprilu 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: PETRU CHIRILESCU, protop.

—□—

Se escrie concursu pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din comun'a gr. or. rom. Madarasu, protop. Tincei, comitat. Bihoru, cu terminu de alegere pe 2 Iuniu st. v a. c.

Salariulu anualu:

1) in bani gata 80 fl.

2) 20 cubule bucate grâu si cucuruza

3) Pentru 6 stangeni de lemne 54 fl.

4) 4 jugere pamentu aratoriu si unu jugeru livada.

5) Cortelu liberu cu gradina.

6) Stolele cantorale.

Recurentii vor avea recursele instruite cu estrasu de botezu, atestatu despre portarea morala, cu testimoniu de preparandie, testimoniu de cualificatiune, adresate Comitetulu parochialu, a le subscrerne Rev. Dnu Gavrilu Neteu protop. si inspect. de scóle in Várad-velencze.

Avendu densii in vre-o duminica ori serbatóre a se presentá in biseric'a din locu spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Madarasu 28 Aprilu 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: GAVRILU NETEU, m. p. protopresviteru alu Tincei.

—□—

Licitatiune minuenda.

In comitatulu Aradului, comun'a gr. or. din Repsigu, si-au decisu de nou edificarea bisericei sale, carea Vener. Consistoriu diec. sub nr. 1731 cu dto 25 Aprilu 1885 o au aprobatu. In diu'a 26 Maiu v. (7 Iuniu n.) a. c. in facia locului Repsigu se va tienea licitatie minuenda, la carea toti acei'a ce voiescu a intreprinde acést'a zidire sunt poffiti pe diu'a terminata la órele 11 ante meridiane a se presentá.

De dupa desemnulu si preliminarulu de spese zidirea este esclamata in 8800 fl. v. a.

Intreprindietorii cu vadiu de 8% ce se va depune in cass'a epitropiei parochiale, potu luá parte la licitare.

Desemnulu si preliminarulu se potu privi si pana la diu'a terminata la oficiulu parochialu din locu.

Repsigu la 5 Maiu v. 1885.

SIMEON CORNEA, m. p. presied. comit. par.

—□—